

NB. Wordt het bovenvermelde sub-amendement op het amendement van den heer JONCKBLOET aangenomen, dan vervalt art 9.

Amendement op art. 10.

2de lid te lezen :

» Dit examen, voor zoover het mondeling is, in het openbaar te houden, wordt afgenomen door commissien jaarlijks door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te benoemen.

» De leden genieten uit 's Rijks schatkist vergoeding voor reis- en verblijfkosten, benevens vacatiegelden.

» Het programma van dit examen wordt bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.

Art. 11 vervalt.

Sub-amendement op het amendement van den heer JONCKBLOET op art. 13.

In de 3de alinea te doen vervallen de woorden: » tot wier oprigting de gemeenten krachtens deze wet verplicht zijn ».

Amendement op art. 22.

1ste lid te lezen :

» Ter tegemoetkoming in de kosten der gemeentelijke gymnasia kan van iederen leerling eene bijdrage gevorderd worden. »

Bij art. 23 een derde lid te voegen :

» Voor de Rijksgymnasia mag deze bijdrage niet lager dan f 40 en niet hooger dan f 100 zijn. »

LENTING.

[12.]

De ondergeteekende heeft de eer het navolgende sub-amendement voor te stellen op de 2de en 3de zinsneden van art. 10 en op art. 11 in zijn geheel, zoo als die artikelen zijn geamendeerd door de heeren JONCKBLOET c. s. (zie n°. 2 der voorgestelde amendementen).

Art. 10, 2de en 3de zinsneden, aldus te lezen :

» Deze examens worden, voor zoo verre zij mondeling zijn, in het openbaar gehouden en afgenomen door een of meer commissien door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken jaarlijks te benoemen.

» Die examens kunnen dienen voor meer dan ééne provincie.

» Aan die examens kunnen ook deel nemen degenen, die aan bijzondere inrigtingen onderwijs hebben genoten.

» De commissien worden zamengesteld uit een inspecteur als voorzitter; voorts uit twee curatoren, twee rectoren en uit de leeraren in de vakken, waarover het examen loopt, gekozen uit de verschillende gymnasia en bijzondere inrigtingen.

» De plaatsen waar deze commissien hare zittingen houden worden telkens door Onzen Minister aangewezen.

» De curatoren, rectoren en leeraren genieten uit 's Rijks schatkist vergoeding voor reis- en verblijfkosten benevens vacatiegelden.

» Deze commissien zenden een verslag van hare werkzaamheden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

» Het programma voor die examens wordt door Ons vastgesteld. »

Toelichting.

Men geloof door die examenregeling meer eenheid van

onderwijs door het gansche land te bevorderen en tevens alle examinandi zooveel mogelijk in meer gelijken toestand te plaatsen.

Ten einde het aantal examinerende commissien niet noodeloos uit te breiden, wenscht men de bevoegdheid te laten, om die commissien voor de examinandi uit meer dan ééne provincie te doen dienen en aan te wijzen.

Het getal van twee curatoren en twee rectoren als tegenwoordigers van het bestuur der gymnasia, acht men gewenscht, doch ook tevens voldoende.

Het getal leeraren wordt uit zijnen aard door dat der vakken aangewezen, terwijl de rectoren, natuurlijk voor hun vak, waarin zij onderwijzen, onder dat getal begrepen zijn.

De overige punten schijnen geene toelichting te behoeven.

Ad art. 11.

Dit artikel laten vervallen.

Toelichting.

In verband met en als gevolg van de op art. 10 voorgestelde wijziging in de regeling der examina, zou dit artikel moeten vervallen.

J. L. DE JONGE.

[13.]

De ondergeteekende heeft de eer de volgende amendementen voor te stellen :

Art. 5, de tweede alinea, aldus te lezen :

Aan de gymnasia wordt onderwijs gegeven in :

- a. de grieksche taal en letterkunde ;
- b. de latijnsche taal en letterkunde ;
- c. de nederlandsche taal en letterkunde ;
- d. de geschiedenis ;
- e. de aardrijkskunde ;
- f. de wiskunde ;

Aan de gymnasia kan daarenboven onderwijs worden gegeven in :

- g. de fransche taal ;
- h. de hoogduitsche taal ;
- i. de engelsche taal ;
- k. de natuurkunde ;
- l. de scheikunde ;
- m. de natuurlijke historie ;
- n. de gymnastiek ;
- o. het teekenen ;
- p. de beginselen der staathuishoudkunde ;
- q. de gemeente-, provinciale en staatsinrigting van Nederland ;
- r. de stijlleur en mondelinge voordragt ;
- s. de hebreuwsche taal.

In de derde alinea, in plaats van: » door burgemeester en wethouders », te lezen: » door den gemeenteraad ».

Art. 7 aldus te lezen :

» Het onderwijs aan de gymnasia, waaraan geen andere vakken worden onderwezen dan de in art. 5 onder a—f genoemde, wordt gegeven in een vijfjarigen cursus, in

overeenstemming met een leerplan, door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld, regelende den omvang van het onderwijs en de wijze waarop het over de verschillende jaren van den cursus moet worden verdeeld.

» Wanneer aan een gymnasium in meer vakken onderwijs wordt gegeven, wordt het leerplan aan Onze goedkeuring onderworpen, en kan de cursus tot een zes- of zevenjarigen worden uitgebreid. Na het vijfde jaar ontvangen de leerlingen overeenkomstig hun verlangen, hoofdzakelijk voortgezet onderwijs in de letterkundige of in de wis- en natuurkundige vakken.»

Art. 10 aldus te lezen:

» Aan de leerlingen der gymnasia, die het onderwijs tot aan het einde hebben bijgewoond, wordt eenmaal 's jaars gelegenheid gegeven, om, ten gevolge van een mondeling en schriftelijk examen, een getuigschrift te verkrijgen, dat zij bekwaam zijn tot de studie aan eene universiteit over te gaan.

Dit examen, voor zoover het mondeling is in het openbaar te houden, wordt afgenomen door de leeraren aan het gymnasium, ten overstaan van een of meer geëmmitteerden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen, en betreft de vakken in art 5 onder a—f genoemd.

(Verder als in het gewijzigd ontwerp)

In art. 11 tusschen de woorden »gelegenheid gegeven om" en »ten gevolge" te lezen: »hetzij door deelneming aan het daar bedoelde indexamen bij een gymnasium te hunner keuze, hetzij"».

Toelichting.

De veelheid en ongelijksoortigheid der vakken, waarin volgens het wets-ontwerp aan de gymnasia onderwijs moet worden gegeven, zouden naar de meening van den ondergeteekende de gymnasia hun karakter doen verliezen en hun doel doen missen. Beperking van het onderwijs tot enkele vakken geeft gelegenheid om daarin dieper door te dringen en het denkvermogen tot zoodanige ontwikkeling te brengen, als voor het volgen van het universitair onderwijs noodig is.

Worden geen gymnasia toegelaten dan die aan de eischen van art. 5 van het wets-ontwerp voldoen, dan zullen daarenboven alleen de groote steden zich in het bezit van deze inrigtingen kunnen verheugen, en het aantal van hen, voor wie de universiteit toegankelijk is, zal verminderen.

De bepaling van art. 75 van het wets-ontwerp moet eindelijk den wetgever nopen, het indexamen aan de gymnasia, dat inderdaad het toelatingsexamen voor de universiteit is, tot een minimum, tot het volstrekt noodige te beperken. Gymnasia, waaraan de leerlingen voldoende onderwijs ontvangen om aan de eischen van dit examen te kunnen beantwoorden, behooren te worden toegelaten.

In het stelsel van den ondergeteekende past ook het sub-amendement, door den heer Rombach op de amendementen der Commissie van Rapporteurs, hoofdstuk IV, art. b, en subsidiair op art. 75 van het wets-ontwerp voorgesteld.

W. VAN DER KAAY.

[14.]

Ter vervanging van n°. 11.

I.

Amendement op art. 1.

» Hooger onderwijs is de opleiding en vorming tot zelfstandige beoefening der wetenschap.»

II.

Sub-amendement op het tweede amendement van de Commissie van Rapporteurs op art. 5 (stuk n°. 2).

Te laten vervallen:

o. de gymnastiek;

p. het teekenen.

III.

Sub-amendement op het amendement van den heer JONCKBLOET op art. 6 (stuk n°. 3).

» De zorg voor de oprigting en instandhouding van de gymnasia wordt hoofdzakelijk overgelaten aan de gemeentebesturen.

» Rijksgymnasia kunnen worden gevestigd, waar daartoe behoefte bestaat.

» Al hetgeen de toelating tot de gymnasia, de bevordering tot een hooger studiejaar, de verplichtingen van den rector en de leeraren, de regeling van het onderwijs en de vacantiën betreft, wordt, voor zoo verre de gymnasia van gemeentewege worden tot stand gebracht en onderhouden, met inachtneming der bepalingen dezer wet, en behoudens voorwaarden aan het subsidie te verbinden, bij plaatselijke verordening — en voor zoo verre zij Rijksgymnasia zijn bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur — vastgesteld.»

IV.

Amendement op het van Regeringswege gewijzigd art. 7 (stuk n°. 6).

a. In het 1ste lid de woorden: »zevenjarigen cursus" te veranderen in: »zesjarigen cursus"».

b. Het 2de lid te doen vervallen.

c. In het 3de lid te doen vervallen de woorden: »waar de bevolking minder dan twintig duizend zielen bedraagt"».

d. De woorden: »zevenjarigen cursus" te veranderen in: »zesjarigen cursus"».

NB. Wordt het bovenvermelde sub-amendement op het amendement van den heer JONCKBLOET aangenomen, dan vervalt art. 9.

V.

Amendement op art. 10.

2de lid te lezen:

» Dit examen, voor zoover het mondeling is, in het openbaar te houden, wordt afgenomen door commissien jaarlijks door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te benoemen.

» De leden genieten uit 's Rijks schatkist vergoeding voor reis- en verblijfkosten, benevens vacatiegelden.

» Het programma van dit examen wordt bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.

» Tot deze examens worden ook toegelaten zij, die het onderwijs aan de gymnasia niet hebben bijgewoond.»

Art. 11 vervalt.

VI.

Sub-amendement op het amendement van den heer JONCKBLOET op art. 13.

In de 3de alinea te doen vervallen de woorden: »tot wier oprigting de gemeenten krachtens deze wet verplicht zijn"».

Amendement op art. 22.

1ste lid te lezen:

» Ter tegemoetkoming in de kosten der gemeentelijke gymnasia kan van iederen leerling eene bijdrage gevorderd worden.»

Bij art. 22 een derde lid te voegen:

» Voor de Rijksgymnasia mag deze bijdrage niet lager dan f 30 en niet hooger dan f 100 zijn.

LENTING.